

СТРАТЕГІЇ КРЕАТИВНОЇ РЕГЕНЕРАЦІЇ МІСТ. ІННОВАЦІЙНІ ХАБИ

Голубчак К.Т. канд. арх., доцент кафедри архітектури та містобудування

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

В умовах глобалізації, технологічного буму, піднесення креативної економіки та інновацій відчувається посилення конкуренції не лише на міжнародному, але й на регіональному рівнях. Сьогодні саме людський капітал, знання, креативний потенціал та здатність до генерації ідей є домінуючими факторами розвитку сучасної постіндустріальної економіки, а це відповідно зумовило перехід глобальної економічної системи на інноваційні рейки економічного розвитку.

Тому запорукою конкурентоспроможного розвитку країн на сучасному етапі є консолідація інноваційних досягнень, креативного та інтелектуального потенціалу та формування низки стратегічних напрямків ефективного і раціонального використання цього потенціалу та формування креативних міських осередків (інноваційних хабів), які є ключовими елементами креативних міст.

Американський теоретик-урбаніст Чарльз Лендрі, який вважається автором концепції «креативного міста» у своєму дослідженні описує нові стратегії міського планування з метою перетворення міста на креативний простір. За його теорією, креативне місто - це осередок, де «різні види культурної діяльності стають невід'ємною частиною економічного та соціального життя міста, і включають в себе інтелектуальний капітал» [1]. Саме креативність є тим ключовим чинником, який дозволяє сучасному місту реагувати на сучасні виклики і забезпечити технологічні інновації.

Формування креативних міст також є пріоритетом уряду України - в «Стратегії-2030», а саме через розвиток творчого кластера, планується реалізувати позитивну динаміку у формуванні людського капіталу, економічного розвитку і поліпшення якості міського середовища. А отже все актуальнішою постає потреба дослідження інноваційних просторів в контексті міського планування – які тенденції їх формування та взаємодії з існуючим контекстом та функціями навколишнього середовища

Серед вітчизняних вчених над дослідженнями впливу інновацій та креативної економіки на підвищення конкурентоспроможності та регіонального розвитку міст працювали, С. Давимука [2], Л. Федулова [3], І. Скавронська [4] та інші. Однак, відчувається недостатній рівень теоретичної бази та академічних досліджень щодо впливу інновацій та креативної економіки на дизайнерські та архітектурно-містобудівні рішення інноваційних хабів, а також

недостатній рівень висвітлення явища креативного міста, його значення для регіонального територіально-економічного розвитку та можливості його реалізації на прикладі міст України, що зумовлює актуальність дослідження.

Вітчизняний досвід просторово-економічного та містобудівного розвитку більшості міст характеризується незбалансованістю, вузьким профільним спрямуванням та розвитком традиційних галузей. Перспективним виходом з даного стану речей є заохочення та розвиток креативних індустрій, які у закордонній практиці вже десятиліттями визнані потужною рушійною силою для розвитку економіки на національному та регіональному рівнях та дієвим інструментом вирішення низки ключових територіально-економічних завдань в рамках регіонального розвитку.

Сьогодні все більше європейських міст вдаються до низки креативних стратегічних підходів задля економічного розвитку. Підтвердження цьому - тенденція динамічного зростання кількості інноваційних просторів та формування мережі «креативних міст» по всьому світу.

У багатьох випадках ці простори об'єднують в одній будівлі представників креативного класу, підприємців та компанії, створюючи змішані простори, що призводять до природних зіткнень та обміну ідеями, що сприяють інноваціям [5].

Інноваційні хаби, будучи важливими осередками інтеграції освіти та мистецтва, наукових досліджень та бізнесу, генерують широкий спектр позитивних ефектів на економіку міста, його привабливість та імідж, створення нових продуктів та інноваційних послуг, підтримку талантів та стартапів, та надання освітніх можливостей високого рівня. Притаманною рисою для інноваційних хабів є їхня багатофункціональність та мультидисциплінарність, яка підтримуються відсутністю меж між соціальним, економічним, фізичним, цифровим та культурним простором.

У вітчизняній практиці в останні роки також відчуються позитивні зрушення в даному напрямку. До прикладу інноваційний центр «Промприлад. Реновація» у м. Івано-Франківськ є з'єднуючою ланкою між бізнесом та стартапами і робить важливий внесок у місцеву економіку, пропонуючи платформу для генерації і тестування нових ідей, що ведуть до інновацій та поступового створення робочих місць та міської регенерації (рис. 1).

Діяльність інноваційного центру, що сформований на базі колишнього заводу фокусується на перетині чотирьох напрямків інноваційного розвитку – неформальна освіта, сучасне мистецтво, урбаністика та нова економіка [6]. Будівля зараз перебуває на стадії ревіталізації і на даний момент функціонує відновлений третій «пілотний» поверх заводу, який вже встиг підтвердити ефективність та неоціненний потенціал проекту. Тут успішно функціонує широкий спектр атракцій та принад для жителів міста - навчальні та дитячі атракції, конференц-зал, зона коворкінгу, простір для майстерень, мистецька галерея, офіси інноваційних підприємств і навіть департамент інвестиційної політики міста. Місто поступово стає осередком спілкування, креативної співпраці, простором для навчання та творчого самовираження.

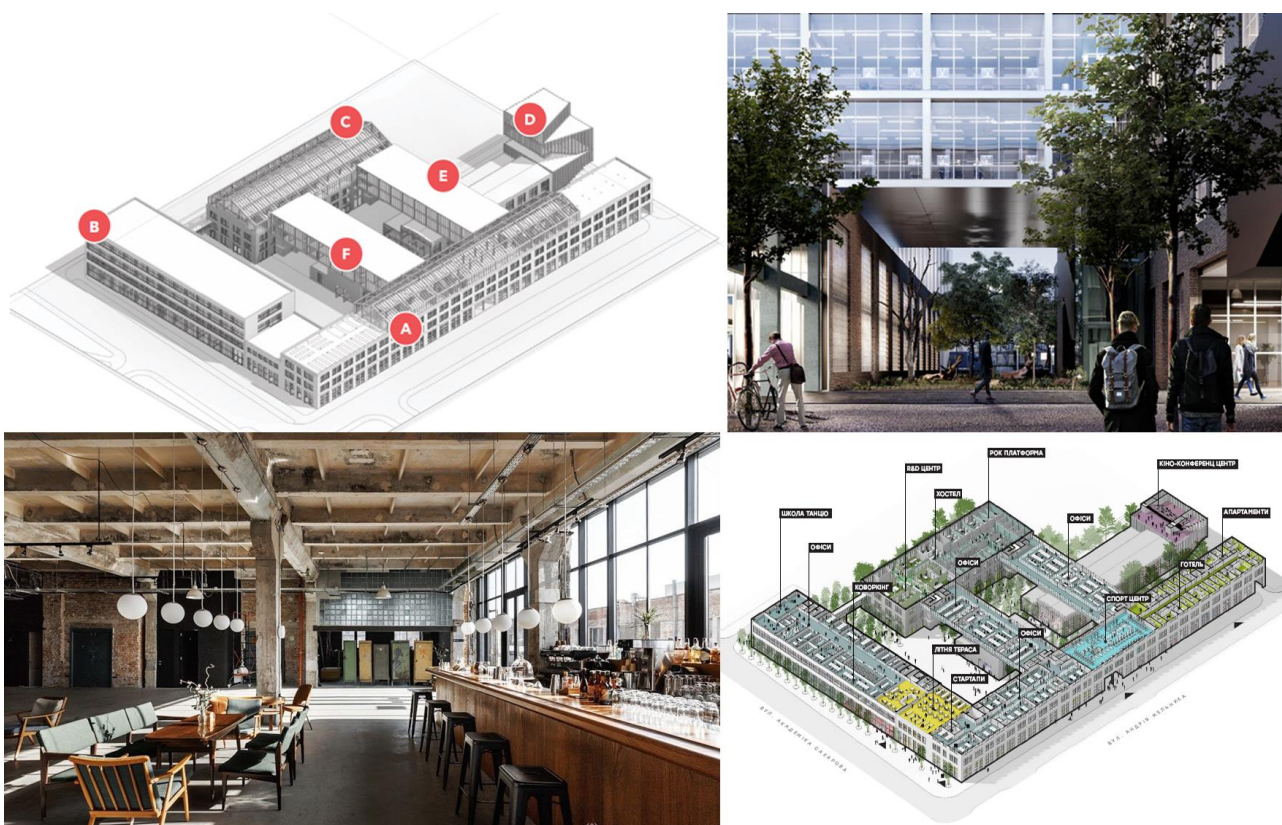

Рис. 1. Інноваційний центр «Промприлад. Реновація». М. Івано-Франківськ

Даний проект є яскравим свідченням того, як інноваційні центри та креативні простори здатні надати нове дихання нерозвиненим міським територіям, промисловим зонам та покинутим будівлям. Тому цей позитивний досвід може стати успішною моделлю для впровадження на інших територіях України з несприятливими стартовими умовами.

Чарльз Лендрі у дослідженні «Креативне місто» визначає поняття «кругообігу міської творчості» як теоретичну концепцію і динамічний інструмент, спрямований на створення поновлюваної міської енергії, яка може керувати містом [1]. Дослідник виокремлює ряд чинників які доцільно брати до уваги для виявлення креативного потенціалу міста:

1. Особистісні креативні якості осіб, що проживають на території міста і гуртуються у творчі організації і формують «креативний клас» [5].
2. Воля і лідерські здібності людей працюють над зміною міст.
3. Атмосфера, що сприяє відкритості до нових ідей і готовність їх обговорювати у суспільстві.
4. Місцева самобутність та ідентичність (регіональна культура, традиції, автентичні ремесла, цінна історико-культурна спадщина), яка формує почуття гордості та приналежності до рідного міста.
5. Креативні міські осередки та простори, де відбувається обмін ідеями, їх генерація та спілкування.

Отже, інноваційні центри, формування яких по всій території країни набирає стрімких обертів в останні роки, покликані лягти в основу містобудівних стратегій регенерації міст в сучасних умовах, а також спроможні генерувати широкий спектр позитивних ефектів, таких як створення нових

робочих місць, інноваційні продукти, освітні послуги, підтримка талантів, відродження міст та просування України на міжнародній арені.

Література

1. Landry, C., 2012. *The Creative City: A Toolkit for Urban Innovators*, 2nd Edition, Comedia, Earthscan, London, pp. 56-78.

2. Давимука С. А., Федулова Л. І. 2017. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови : монографія. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України. 528 с.

3. Федулова, Л.І., 2013. Регіональні інноваційні системи України: стан формування та розвитку в умовах інтеграційних викликів : монографія. Київ; НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. 723 с

4. I. V. Skavronska, 2017. *Creative Industries in Ukraine: Analysis and Prospects of the Development*, *Economics and Sociology*, Vol. 10, No. 2, pp. 87-106, 2017

5. Florida, R., 2012. *The Rise of the Creative Class*. New York: Basic Books, p. 117.

6. Holubchak K., Chuchuk Yu., Savchuk T., Negrych I., 2019. The Phenomenon of Creative Economy in Ukraine and Defining Its Place in the Architectural Space. *Advances in Economics, Business and Management Research*, volume 99, 2019, pp.73-78

ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ: MISSION POSSIBLE?

Стельмах Ю.І., студентка 1 курсу факультету міжнародної торгівлі та права
Головня Ю.І., к.е.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування

Київський Національний Торговельно-Економічний Університет

Навколишнє природне середовище є найважливішим компонентом, запорукою існування і основою життя людства, а викопні природні ресурси і енергія - основа цивілізації.

Нещадна експлуатація людиною природи призводить до різкого їх зменшення, а за останніми прогнозами вчених, за 10 – максимум 15 років такі звичні для нас види палива будуть просто на межі зникнення.

Загальний потенціал енергоощадності в Україні сьогодні становить близько 45 % від обсягу спожитих паливно-енергетичних ресурсів. Ця цифра хвилює й одночасно дає надію на те, що глибоке розуміння ситуації та правильне виховання нового покоління дадуть свої плоди у сфері ощадливої «експлуатації» нашого регіону, країни, континенту й планети Земля в цілому.

Для України і її регіонів питання захисту довкілля й ефективного використання енергії є ключовими успішного розвитку. Саме тому існує три основні передумови продовження комфортного життя: значна економія; заміщення викопного палива на паливо з рослин; використання альтернативних джерел енергії.

Результатом таких заходів може бути зростання якості довкілля, національної безпеки та особистої фінансової безпеки. Отже, саме енергозбереження знаходиться на вершині сталої енергетичної ієрархії.